

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

<i>Лобода Юлія Геннадіївна</i> ГЕНЕРАЦІЯ НАБОРУ ДАНИХ ДЛЯ МАШИННОГО НАВЧАННЯ.	860
<i>Манаков Сергій Юрійович</i> ВІРТУАЛЬНІ ПОТОКИ JAVA ТА КОРУТИНИ KOTLIN	862
<i>Чанишев Рашид Ібрагімович</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ПРАВО: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕГУЛЮВАННЯ.....	864
<i>Чикунів Павло Олександрович</i> ВІДСТЕЖЕННЯ ПОШИРЕННЯ ПО ПРОГРАМІ НЕПЕРЕВІРЕНИХ ЗОВНІШНІХ ДАНИХ.....	866
<i>Щербина Юрій Володимирович</i> <i>Казакова Надія Феліксівна</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТОЧНОГО ШИФРУ, ПОБУДОВАНОГО НА ОСНОВІ XORSHIFT-ГЕНЕРАТОРА	870
<i>Грезіна Олена Миколаївна</i> ЦИФРОВА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ – БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СФЕРИ ОСВІТИ	872
<i>Соловйов Артем Сергійович</i> ПРОБЛЕМАТИКА ФАЛЬСИФІКАЦІЇ СИСТЕМНИХ ЖУРНАЛІВ У ОПЕРАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ LINUX	874
<i>Дика Анастасія Іванівна, Трофименко Олена Григорівна</i> АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНИХ ЗАГРОЗ ЗАСОБАМИ SNATGPT ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ БЕЗПЕКИ ВЕБЗАСТОСУНКІВ.....	876
<i>Проданюк Назар Богданович</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ	878
<i>Світлічний Ігор Валерійович</i> <i>Світлічна Дар'я Ігорівна</i> ЧИ МАЮТЬ МИМОБІЖНІ ПРЯМІ ПРАВО НА ПЕРЕТИН? ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗНАХОДЖЕННЯ ВІДСТАНІ МІЖ МИМОБІЖНИМИ ПРЯМИМИ	880

СЕКЦІЯ 24. КІБЕРБЕЗПЕКА ОСОБИ, СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ

<i>Горбаченко Станіслав Анатолійович, Дикий Олег Вікторович</i> ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ МАРКЕТИНГОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	883
<i>Казакова Надія Феліксівна, Кулешова Євгенія Романівна</i> ВИБІР ТИПУ ХМАРНИХ ПОСЛУГ ТА РИЗИК ВИТОКУ ЧУТЛИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	885
<i>Ахметмет'єва Ганна Валеріївна</i> ПРОБЛЕМИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ФЕЙКОВИХ МУЛЬТИМЕДІА В МЕРЕЖІ INTERNET	887
<i>Бойко Віктор Дмитрович</i> БІБЛІОТЕКА NUMPY – ОСНОВА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО СТЕКУ НАУКОВИХ РОЗРАХУНКІВ SCIPY.....	888
<i>Кухаренко Сергій Вікторович</i> ПОЛІТИКИ ТА ПРОЦЕДУРИ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ.....	891
<i>Чепурна Олена Євгенівна</i> КІБЕРЗАГРОЗИ ДЛЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ТА СУЧАСНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ	893
<i>Черевко Євген Володимирович</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	895
<i>Овчинников Микола Юрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ВБУДОВУВАННЯ ПРИХОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФАЙЛИ ФОРМАТУ MP3	898
<i>Разінкін Нікіта Сергійович</i> КІБЕРЗАХИСТ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	902
<i>Саврацький Олександр Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙНИ	905

СЕКЦІЯ 25. ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ ЯК ЗАСОБУ НАЛАГОДЖЕННЯ КОМУНІКАЦІЇ

<i>Томчаковська Юлія Олегівна</i> СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ	908
<i>Строченко Леся Василівна</i> ПЕРЕКЛАД У ВІЙСЬКОВІЙ ГАЛУЗІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	910
<i>Варешкіна Наталія Володимирівна</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	911
<i>Дихта Наталя Миколаївна, Явдошук Анастасія Андріївна</i> НАВЧАННЯ ФОНЕТИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	913

У проведеному експерименті ChatGPT успішно проаналізував код на наявні вразливості, реалізував скрипт для автоматизації процесу сканування вебзастосунків на вразливості. Однак, як показав цей експеримент та дослідження інших науковців [2], для ChatGPT характерна проблема щодо правильності поєднання різних фрагментів скрипту без людського втручання.

Попри значні переваги, варто зважати та враховувати певні обмеження використання ChatGPT у тестуванні безпеки. Зокрема, модель може виявляти лише ті загрози, які вона була навчена розпізнавати, тому її ефективність залежить від якості навчання та обсягу доступної інформації. Крім того, варто уникати повного автоматизованого тестування безпеки, оскільки це може призвести до пропуску певних видів атак або до виникнення помилкових позитивних спрацювань.

Використання штучного інтелекту, зокрема моделі ChatGPT, в тестуванні безпеки вебзастосунків відкриває широкі можливості для виявлення та запобігання різного роду загрозам. Проте важливо пам'ятати про обмеження використання моделі та враховувати їх при плануванні й виконанні тестування безпеки.

Список використаних джерел

1. Як використовувати ChatGPT для ефективного тестування безпеки : вичерп. посіб. 2023. URL: <https://brainberry.ua/uk/newsroom/blog/how-to-use-chatgpt-for-effective-security-testing-a-comprehensive-guide>
2. Al-Hawawreh M., Aljuhani A., Jararweh Y. ChatGPT for cybersecurity: practical applications, challenges, and future directions. *ClusterComputing*. 2023. Vol. 26. № 6. P. 3421–3436. DOI: 10.1007/s10586-023-04124-5.

Ключові слова: тестування програмного забезпечення, тестування безпеки, штучний інтелект, ChatGPT.

Keywords: software testing, security testing, artificial intelligence, ChatGPT.

Проданюк Назар Богданович

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
аспірант кафедри теорії права та прав людини*

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

У процесі нашого дослідження, в контексті загального прискорення темпів технологічного прогресу в цифрову епоху, виявляється, що актуальність проблеми доступності юридичних послуг стає дедалі більш очевидною, а її вплив на доступ громадян до справедливості та правової допомоги набуває ще більшої важливості. Цифрова трансформація в сучасному суспільстві змінює уявлення про надання юридичних послуг. Сьогодні ми спостерігаємо перехід від традиційних методів надання правової допомоги до використання цифрових технологій. Мобільні додатки, онлайн-платформи, веб-сайти та штучний інтелект стають ключовими інструментами у забезпеченні доступу до інформації та послуг у сфері права. Одним із досліджень, що підтверджує це твердження, є робота М. Дубняк та В. Соловйової – «Цифрова трансформація юридичних послуг», в якій зазначається: «Сьогодні існує тенденція до збільшення використання електронних форматів управління справами юридичного характеру, які дедалі частіше надходять у віртуальному вигляді, замість традиційного особистого звернення клієнта до офісу адвоката. З введенням нових систем, роль юриста трансформується: він перестає бути активним виконавцем завдань, а стає контролером кінцевого продукту системи. У довгостроковій перспективі можна прогнозувати створен-

ня електронних систем суддів, які будуть розв'язувати невеликі юридичні спори на основі введених параметрів, без необхідності фізичної участі сторін та їх представників» [1 с. 56]. Ці інноваційні технології стають не лише інструментом отримання юридичних послуг, але й ключовим елементом у забезпеченні доступності правової допомоги для всього суспільства. Вони дозволяють швидко, зручно та ефективно отримати допомогу незалежно від часу доби чи місця перебування особи. Прикладом цього може слугувати наявність і зацікавленість суспільства, зокрема юридичної спільноти, у розробці та впровадженні мобільних додатків, таких як Juscutum Legal Alarm. Зазначений додаток функціонує як своєрідна «тривожна кнопка», що інтегрується на будь-який смартфон у вигляді мобільного додатку і надає можливість викликати адвоката без необхідності попередніх узгоджень, пояснень чи дзвінків, просто зазначивши місцеположення. Додатковим прикладом є Bot & Partners Law Firm, яка активно працює над вдосконаленням своїх послуг шляхом впровадження чат-ботів. Група досвідчених юристів розробляє алгоритми, а бот надає консультації користувачам у режимі реального часу. Крім того, варто згадати ініціативу Lexcovery, яка знаходиться на етапі створення прототипу. Ця система аналізу судових рішень із застосуванням штучного інтелекту призначена для виявлення найкращої правової аргументації з метою досягнення поставленої мети в судовому процесі. Таким чином, ці технології допомагають обходити бар'єри, які перешкоджають доступу до правової допомоги.

У своїй статті «Перспективи розвитку legal tech та їх вплив на професію юриста» В. Очеретяний висловлює подібну думку щодо важливості технологій у юридичній сфері. Він відзначає, що «ці технології мають великий потенціал, оскільки вони економлять час і гроші, автоматизують рутинні процеси та дозволяють фахівцям зосередитися на важливих завданнях. Іноді обсяги інформації стають настільки великими, що на її пошук можуть піти місяці або навіть роки, але машинне навчання дозволяє швидко знаходити найбільш важливу інформацію, що порівнюється з пошуком голки в копиці сіна» [2 с. 233]. Отже, за словами автора використання технологій у правовій сфері допомагає оптимізувати процеси та забезпечує більш ефективне виконання завдань.

Досліджуючи роль технологій у доступності юридичних послуг, важливо також розглянути проблеми та перешкоди, що можуть виникнути при реалізації доступу до таких послуг. У контексті проблематики вищезазначені аспекти можуть відтворюватися наступним чином: найперше, низька інформаційна грамотність та обмежений доступ до Інтернету можуть стати перешкодою для користувачів. Ця ситуація може виникнути через неспроможність індивідів використовувати доступні технології через відсутність необхідних знань або доступу до необхідних ресурсів, таких як Інтернет. Для тих, хто має обмежений доступ до Інтернету, важливі онлайн-ресурси та електронні послуги можуть стати недоступними або важкодоступними. Це може призвести до ускладнень у здійсненні правових дій та отриманні необхідної юридичної допомоги. Крім того, низький рівень інформаційної грамотності може ускладнити здатність людей зрозуміти та використовувати доступну правову інформацію та послуги в Інтернеті. Такі проблеми можуть стати перешкодою для забезпечення рівного доступу до юридичних послуг у цифрову епоху.

Проблемою також може стати вартість юридичних послуг та доступність безкоштовних або пільгових правових послуг, що впливатиме на рівний доступ до них. Для деяких осіб, особливо з низьким рівнем доходу або з обмеженими фінансовими можливостями, вартість юридичних послуг може бути непосильною. Це може призвести до відсутності або обмеженого доступу до професійних юридичних консультацій та послуг, що необхідні для вирішення правових питань. У той же час, наявність безкоштовних або пільгових правових послуг може бути обмеженою, що ускладнює отримання доступу до юридичної допомоги для тих, хто знаходиться в складних життєвих обставинах або має низький дохід. Отже, вартість та доступність різних видів юридичних послуг можуть стати бар'єрами для забезпечення рівного доступу до правової допомоги в цифрову епоху.

Третя проблема полягає в технічних та організаційних труднощах, які можуть виникнути при реалізації права на доступ до юридичних послуг у віддалених або незадокументованих адміністративних одиницях. Нарешті, нерівний доступ до юридичних послуг може мати серйозні наслідки для різних соціальних та економічних груп населення, поглиблюючи нерівності та обмежуючи доступ до справедливості.

У висновку матеріалу тез важливо підкреслити, що введення цифрових технологій у сферу права має як позитивні, так і негативні аспекти. Нові механізми, такі як мобільні додатки, онлайн-платформи та штучний інтелект, значно полегшують доступ громадян до правової інформації та послуг, забезпечуючи швидку та зручну взаємодію. Однак вони також можуть створювати перешкоди, такі як нерівний доступ через обмеженість фінансових можливостей або технологічну грамотність окремих груп населення.

У цифрову епоху важливо враховувати не лише переваги нових технологій, а й удосконалювати їх, забезпечуючи широкий та рівний доступ до юридичних послуг для всіх верств суспільства. Це можливо шляхом вдосконалення інфраструктури, розвитку програм з підвищення юридичної грамотності, а також розробки імовірних моделей фінансування правових послуг. Зусилля у цих напрямках допоможуть максимально використати переваги цифровізації та забезпечити всебічний доступ до юридичних послуг для всіх громадян у цифрову епоху.

Список використаних джерел

1. Дубняк М., Соловійова В. Цифрова трансформація юридичних послуг. *Інформація і право*. 2022. № 2 (41). С. 52–57.
2. Очеретяний В. Перспективи розвитку Legal Tech та їх вплив на професію юриста. *Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства* : матеріали Всеукр. наук.-пр. акт. конф. [м. Вінниця, 18 квіт. 2018 р.] : у 2 т. Вінниця : ВННІЕ ТНЕУ, 2018. Т. 1. С. 233–234.
3. Смірнова О., Клименко С. Цифрова трансформація сфери права: проблеми та перспективи. *Юридичний журнал*. 2021. № 3. С. 45–57.

Ключові слова: право, юридична діяльність, юридичні послуги, діджиталізація.

Keywords: law, legal activity, legal services, digitalization.

Светлічний Ігор Валерійович

*Адміністрація Державної спеціальної служби транспорту,
старший офіцер воєнно-наукового відділу, Інститут держави і права
імені В. М. Корецького Національної академії наук України, аспірант*

Светлічна Дар'я Ігорівна

Київське територіальне відділення Малої академії наук України, здобувач освіти

ЧИ МАЮТЬ МИМОБІЖНІ ПРЯМІ ПРАВО НА ПЕРЕТИН? ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗНАХОДЖЕННЯ ВІДСТАНІ МІЖ МИМОБІЖНИМИ ПРЯМИМИ

Інформатизація та цифровізація суспільства в епоху стрімкого розвитку технологій штучного інтелекту в умовах воєнних викликів вимагає як від правознавців, так і від представників сектору безпеки і оборони набуття нових знань та спроможностей. У правознавстві, математиці, військовій сфері застосовуються одні і ті ж самі наукові методи та способи міркувань. Ключову роль у юридичній науці та у військовій науці здебільшого відіграють логіка, обробка інформації, статистика, взаємозв'язок кількісного аналізу з якісним.